

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 369. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992357505568/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Historiens titaniske Magter indesluttede, ja bedøvede i en Valmue-Døs. Det blev Nat omkring dem, de følte Mørkets og Dødens Vellyst, de levede endnu kun et Planteliv som Syvsovere, og forstenedes til Slutningen helt. I den indre Verden laa alle Aandens Rigdomme, men som døde Skatte og hvilende Masser, som sindrige efter Matematikens Love formede Krystaller omtrent som Guldet og Sølvst i Jordens og Bjergenes Indre, og Digteren blev til en Bjergmand eller en Bjergtagen, der steg ned under Jorden og frydede sig ved Alt, hvad han saa.

Men medens han opholdt sig dernede, gik Alt paa Jorden i den ydre Verden sin Gang. Den ydre Verden lod sig ikke i mindste Maade anfægte af, at Digteren og Tænkeren opløste den i den indre. Thi han opløste den jo nemlig ikke grovt og udvortes som en Mirabeau eller en Bonaparte, han opløste den kun indvortes i en indre Verden. Da han altsaa paany steg op fra Gruben, da hans Bjergtagning var tilende, da viste det sig, at den ydre, den opløste Verden befandt sig meget vel, aldeles ved det Gamle. Alting stod udvortes koldt og raat, det, som han i sit Hjerte havde smeltet — og da den ydre Verden aldrig havde sysselsat ham, og da den syntes ham næsten ligesaa natlig og mørk og lysfjendsk og søvndyssset som hans indre, saa gav han den sin Velsignelse og lod den staa.

Det Profetiske i Novalis's Ydre og Optræden, hans fuldlødiske lyriske Talent, hans særegne Skønhed og især hans tidlige Død har foranledigt Kritiken til at sammenligne ham med den unge engelske Digter Shelley, der blev født tyve Aar efter ham. Blaze de Bury har i *Revue des deux mondes* fremdraget denne Overensstemmelse. Han siger: «Shelleys Poesi nærmer sig meget til Novalis's, og det er ikke alene ved fysiognomiske Træk, at disse to sjældne Digttere ligner hinanden. Betragtning af Naturen, Gætning af dens mindste Hemmeligheder, en udsøgt Forening af Følsomhed og Grublen over Tingenes sidste Grunde, og dertil Mangel paa Haandgribelighed, Spejlbilleder og ingen Skikkelser, en Stigen imod det Højeste, som ender i det Blaa, er fælles for dem.»

Disse formelle Ligheder udelukker imidlertid ikke den uhyre, dybtgaaende Ulighed, den polære Modsætning imellem disse to tilsyneladende saa ensartede anlagte Digttere, af hvilke den ene gaar forud for, den anden følger efter det store aandelige Omslag i Aarhundredets første Halvdel.

Man genkalde sig blot Hovedtrækkene af Shelleys Liv. Adeligt